

»Mladi za napredek Maribora 2013«
30. srečanje

MEDIACIJA

SOCIOLOGIJA

RAZISKOVALNA NALOGA

05 q | k S Ü Ò V C Á U C R U X Ô Ž O Š P Ó Ÿ Š Ô C E

T ^ } q | k Ō U Ÿ Ö C E P Ó Ÿ U Ó Ò Ÿ

¥ [| a k Ÿ Š W Ö X C S C Á Š Ó Ò Ÿ ¥ S C Á T Œ Ÿ Ó U Ÿ

Maribor, februar 2013

KAZALO

1 POVZETEK	2
1.1 POVZETEK V SLOVENŠČINI	2
1.2 POVZETEK V ANGLEŠČINI.....	2
2 UVOD	3
2.1 CILJI.....	3
2.2 HIPOTEZE	3
2.3 METODOLOGIJA DELA	4
2.4 ZAHVALA.....	5
3 TEORETIČNI DEL NALOGE	6
3.1 SPLOŠNO O MEDIACIJI	6
3.2 TEMELJNA PRAVILA MEDIACIJE	6
3.3 POZITIVNE STRANI MEDIACIJE.....	6
3.4 ZGODOVINA MEDIACIJE.....	6
3.5 KJE UPORABLJAMO MEDIACIJO	7
3.6 VRSTNIŠKA MEDIACIJA	7
3.6.1 Usposabljanja za vrstniške mediatorje.....	8
3.6.2 Srečanja vrstniških mediatorjev	8
3.7 INTERVJU	9
3.7.1 Intervju z učiteljico mediatorko.....	9
3.7.2 Intervju z vrstniško mediatorko	10
3.7.3 Intervju z Janijem Prgičem.....	11
4 RAZISKOVALNI DEL NALOGE	14
4.1 ANKETA.....	14
5 ZAKLJUČEK	23
5.1 HIPOTEZE- POTRDITEV ALI OVRŽBA	23
5.2 DRUŽBENA ODGOVORNOST	25
6 VIRI IN LITERATURA	26
7 PRILOGA – ANKETNI VPRAŠALNIK	27

KAZALO GRAFOV

Drugo vzgojno izobraževalno obdobje

Graf 1.....	14
Graf 2.....	14
Graf 3.....	15
Graf 4.....	15
Graf 5.....	16
Graf 6.....	16
Graf 7.....	17
Graf 8.....	17
Graf 9.....	18

Tretje vzgojno izobraževalno obdobje

Graf 1.....	18
Graf 2.....	19
Graf 3.....	19
Graf 4.....	20
Graf 5.....	20
Graf 6.....	21
Graf 7.....	21
Graf 8.....	22
Graf 9.....	22

KAZALO SLIK

Slika 1.....	6
Slika 2.....	7
Slika 3.....	8
Slika 4.....	13

1 POVZETEK

1.1 POVZETEK V SLOVENŠČINI

Poznamo veliko načinov reševanja sporov. Eden izmed njih je mediacija, katerega sva sami podrobno raziskali. V raziskovalni nalogi sva opisali mediacijo in njen potek, predstavili njeno razširjenost in uporabo po svetu ter njeno zgodovino.

Poleg teoretičnega dela je naloga sestavljena tudi iz raziskovalnega dela, v katerem sva želeli ugotoviti, kaj mediacija pomeni ljudem v najinem okolju ter kakšno mnenje imajo o njej. Raziskovalno nalogo sva izvedli predvsem z metodo anketiranja in intervjuja, uporabljali pa sva tudi pisne ter ustne vire. Prišli sva do zanimivih ugotovitev. Upava, da bo najina raziskovalna naloga pripomogla k prepoznavnosti mediacije v najinem okolju.

1.2 POVZETEK V ANGLEŠČINI

SUMMARY

There are a lot of different ways of solving fights. One of them is mediation and we decided to research it. In our research project we described mediation and its process, presented its prevalence and its use around the world, as well as its history.

Besides the theoretic part, our research project also contains the research in which we wanted to find out what mediation means to people around us and what's their opinion about it. We created our research project using especially the methodology of a survey and an interview, we also used written and oral sources. We found some interesting informations. We hope our research project will help make mediation more known in our surrounding.

2 UVOD

V vsakdanjem življenju vseh ljudi so prisotni spori, ki jih želimo rešiti. Metode reševanja sporov so različne in vsak od nas verjetno uporablja drugo metodo. Nekatere so bolj učinkovite, druge manj, nekatere so agresivne, nekatere pa zelo miroljubne.

O reševanju sporov so govorili že mnogi, saj je le- to del našega življenja. Vojne, politični boji in agresivni napadi na soljudi so odraz sporov, ki se pojavljajo povsod. Veliko ljudi na svetu si želi svetovnega miru, a dejstvo je, da je najenostavnejši korak do boljše in miroljubnejše družbe prav reševanje sporov.

Zavedava se, da je treba spore reševati na učinkovit način, ki je primeren za kogarkoli in je prijazen do ljudi. Eden izmed takšnih načinov reševanja sporov je mediacija, ki sva jo v raziskovalni nalogi želeli raziskovati. Le-ta je ena izmed zelo dobrih in učinkovitih metod reševanja sporov. Izbrana tema naju je pritegnila, ker sva vrstniški mediatorji – izvajava vrstniško mediacijo na naši šoli. Zanima naju, kako razširjena je mediacija v najinem okolju in koliko o njej vedo posamezniki, zato sva se odločili narediti anketo, ki sva jo izvedli na naši šoli. Anketirali sva učence drugega in tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja. Zanimal naju je odnos učencev do mediacije, njihovo mnenje o le-tej in vpletenost mediacije v življenja posameznikov. Izvedli sva tudi anketo med učitelji mediatorji ter intervju z eno izmed učiteljic mediatork.

2.1 CILJI

Cilji najine raziskovalne naloge so ugotoviti, kakšen pomen ima mediacija na ljudi v najinem okolju, kako mediacija vpliva na življenja posameznikov, kako razširjena je mediacija v najinem okolju ter kako dobro ljudje mediacijo dejansko poznajo.

2.2 HIPOTEZE

Pred izvedbo anket na najini šoli sva si zastavili naslednje hipoteze.

1. Mediacija je zelo razširjena metoda reševanja sporov.
2. Večina učencev je že slišala za mediacijo.
3. Učenci vedo, kaj je mediacija.
4. Mediacija se učencem zdi učinkovita.
5. Učenci vedo, kdo izvaja mediacijo.
6. Učenci vedo, kdo izvaja mediacijo na naši šoli.
7. Vrstniška mediacija je zelo razširjena in priljubljena.

2.3 METODOLOGIJE DELA

Za pripravo raziskovalne naloge sva uporabljali različne metode dela:

- anketa
- intervju
- literatura
- spletni viri
- ustni viri (predavanje in usposabljanje za vrstniške mediatorje)

Za pripravo raziskovalne naloge sva uporabili različne metode dela. Sestavili sva anketo, s katero sva anketirali učence naše šole. Anketirance sva razdelili v dve kategoriji - učenci, ki spadajo v drugo vzgojno izobraževalno obdobje in učenci, ki spadajo v tretje vzgojno izobraževalno obdobje. Uporabili sva tudi metode intervjuja, intervjuvali sva učiteljico mediatorko, saj naju je zanimal njen pogled na vrstniško mediacijo. Za oblikovanje teoretičnega dela naloge sva uporabljali pisne vire, t.j. literaturo in spletne vire. Uporabljali sva tudi ustne vire, saj sva vrstniški mediatorki in se v okviru vrstniške mediacije kot dejavnosti, ki poteka na naši šoli, udeležujeva raznih srečanj vrstniških mediatorjev ter usposabljanj za vrstniške mediatorje.

2.4 ZAHVALA

Radi bi se zahvalili najinim staršem, ki so naju spodbujali ob raziskovanju. Prav tako bi se radi zahvalili najini mentorici, ker naju je ob ustvarjanju te raziskovalne naloge motivirala in usmerjala.

Hvala vsem, ki ste na kakršen koli način pomagali ustvariti to raziskovalno nalogo, oziroma ste z njo povezani.

»Hvaležni bodite za nasvete in ne za hvalo.« (La Fontaine)

3 TEORETIČNI DEL NALOGE

3.1 SPLOŠNO O MEDIACIJI

Mediacija je proces reševanja sporov, v katerem sodelujeta dve sprti strani in tretja oseba, mediator. V mediaciji obe udeleženi strani sodelujeta prostovoljno. Mediacija je učinkovita, njen cilj pa je najti rešitev, ki je sprejemljiva za obe strani. Med mediacijo sprti strani izrazita svoje mnenje o sporu in ga poskušata rešiti. Rešitev mora biti predlagana s strani udeležencev. Mediator je oseba, ki vodi mediacijo, je nevtralen in ne sme predlagati rešitve.

Mediacija je proces spoznavanja, poglobljanja razumevanja, razvijanja spoštovanja, iskanja rešitve, graditve zaupanja, razvijanja kulture odnosov, utrjevanja sodelovanja in razvijanja sposobnosti aktivnega poslušanja. (PRGIČ J., Priročnik za učitelje in ostale šolske delavce, str. 10, 2009)

Slika 1: Mediacija (<http://www.os-breg.si/wp-content/uploads/2011/03/mediacija.jpeg>, februar 2013)

3.2 TEMELJNA PRAVILA MEDIACIJE

Mediacija ima nekaj temeljnih pravil:

- Nevtralnost mediatorja
- Prostovoljna udeležba
- Udeleženca skušata najti rešitev spora
- Zaupnost pogovora
- Udeleženca se ne žalita ali si segata v besedo

3.3 POZITIVNE STRANI MEDIACIJE

Pozitivne strani mediacije so, da odnos med sprtima ni tekmovalen, temveč sodelujoč. Prav tako lahko udeleženca sama vplivata na razrešitev spora in pri končni rešitvi ni zmagovalca ali poraženca, saj obe osebi dosežeta nek dogovor. Pogovor pri mediaciji se usmerja v prihodnost in ne v preteklost, kar je prav tako učinkovito.

3.4 ZGODOVINA MEDIACIJE

Mediacija se na svetu verjetno uporablja že od začetka človeštva, vendar je sprva potekala na bolj primitiven način. Uporabljali so jo v vseh civilizacijah.

Mediacijo je najprej uporabljala sumerska civilizacija. To je verjetno najstarejša znana uporaba mediacije v preteklosti. Mediacija je bila stoletja dominantna metoda reševanja sporov na območju Azije.

Mediacijo so za reševanje sporov uporabljali tudi stari Rimljani, toda kot arbitražo. Beseda 'mediacija' se prvič omeni v srednjem veku, v obliki trgovinske mediacije.

Z nastankom večjih mest in industrializacijo je ta način reševanja sporov zamrl.

Do množične uporabe mediacije je spet prišlo v 60. letih prejšnjega stoletja v ZDA. Tam so ustanavljali mediacijske centre in množično uporabljali mediacijo.

V Sloveniji se je začelo razpravljati o mediaciji leta 1992, ko so jo želeli uvesti v sodstvo kot alternativo sojenja. Leta 1995 so jo uvedli v 15 slovenskih socialnih centrih. Leta 2000 so se začela usposabljanja za mediatorje v Sloveniji, 3 leta kasneje, torej 2001, pa se je mediacija začela uporabljati na okrožnem sodišču v Ljubljani.

3.5 KJE UPORABLJAMO MEDIACIJO

Najbolj razširjena je uporaba mediacije v sodstvu in šolstvu.

V sodstvu se mediacija uporablja kot alternativa sojenja. Je zelo učinkovita in razširjena, saj predstavlja cenejšo in predvsem hitrejšo možnost reševanja sporov. Učinkovita je tudi zato, ker se obe strani dogovorita za rešitev s pomočjo tretje osebe, medtem ko pri sojenju tretja oseba sodi in vedno razsodi le eni strani v prid.

Tudi v šolah se je začela uporabljati mediacija. Imenujemo jo vrstniška mediacija. Uporabljajo jo za reševanje sporov med vrstniki. Izvajajo jo vrstniški mediatorji pod mentorstvom učiteljev. Je zelo učinkovita, saj omogoča reševanje sporov med vrstniki.

3.6 VRSTNIŠKA MEDIACIJA

Vrstniška mediacija se uporablja v šolstvu. Cilj le-te je reševanje konfliktov med učenci. Izvajajo jo vrstniški mediatorji - učenci, ki opravijo usposabljanje za mediatorje. Učenci delujejo pod mentorstvom učiteljev mediatorjev.

Mediacija lahko pripomore h graditvi nove kulture odnosov v šoli in s tem dodatno pomaga pri vzgoji otrok. (PRGIČ J., Piročnik za učitelje in ostale šolske delavce, str. 10, 2009)

Slika 2: Vrstniška mediacija (fotografirala Vera Kožuh, februar 2012)

3.6.1 Usposabljanje za vrstniške mediatorje

Vrstniška mediacija se izvaja v šolah. Usposabljanje za vrstniško mediacijo se je pri nas začelo v šolskem letu 2010/2011 za učitelje in 2011/2012 za učence. Tudi sami sva se udeležili usposabljanja za vrstniške mediatorje. Le to je potekalo v sklopih šestih srečanj, ki so se odvijala na naši šoli. Na srečanjih smo se učili o mediaciji ter o poteku le-te, o pozitivnih straneh mediacije in o izvajanju mediacije, poleg tega pa smo svoje znanje preizkušali tudi na konkretnih primerih.

3.6.2 Srečanja vrstniških mediatorjev

V okviru mediacije kot interesne dejavnosti s katero se prostovoljno ukvarjamo, se udeležujemo tudi srečanj vrstniških mediatorjev. Na srečanjih spoznavamo nove načine izvajanja mediacije ter bogatimo svoje znanje o mediaciji. Glede na to, da se je v šolah vrstniška mediacija šele začela uporabljati, smo zaenkrat izvedli le dve srečanja- prvo je potekalo na OŠ Borceev za severno mejo, drugo pa na OŠ Angela Besednjaka. Srečanj se udeležujemo vrstniški mediatorji posameznih šol iz določenega območja skupaj z mentorji – učitelji mediatorji. Na srečanjih večinoma potekajo delavnice, ki so povezane z mediacijo, obenem pa spodbujajo človekovo kreativnost in razmišljanje o problemih današnje družbe. Srečanja so zelo informativna- na zadnjem srečanju smo namreč imeli priložnost poslušati predavanje mag. Urške Kežmah, znane sodnice in mediatorke.

Slika 3: Srečanje vrstniških mediatorjev (fotografirala Vera Kožuh, februar 2011)

3.7 INTERVJU

3.7.1 Intervju z učiteljico mediatorko

Odločili sva se narediti intervju z gospo Danijelo Marjanovič, učiteljico na OŠ Angela Besednjaka. Gospa Marjanovič je učiteljica mediatorka in ker ve veliko o področju, ki ga raziskujeva, sva z njo naredili intervju.

1. Kdaj ste postali učiteljica mediatorka?

V šolskem letu 2010/2011.

2. Zakaj ste se odločili postati učiteljica mediatorka?

Učiteljica mediatorka sem se odločila postati, ker me je zanjo navdušila kolegica iz ene izmed koprskih osnovnih šol, kjer so že opravili usposabljanje za vrstniško mediacijo.

3. Kje in kako je potekalo vaše usposabljanje za učitelja mediatorja?

Moje usposabljanje za učitelja mediatorja je potekalo na OŠ Angela Besednjaka. Vodil ga je gospod Jani Prgič. Usposabljanje je potekalo več mesecev v obliki delavnic in urjenja na praktičnih primerih.

4. Ali se vam zdi zamisel o vrstniški mediaciji dobra? Če da, zakaj?

Zamisel o mediaciji se mi zdi dobra, saj gre za miroljuben način reševanja sporov, ki omogoča vsakemu posamezniku izražanje lastnega mnenja o dogodku in iskanja rešitve, do katere morata priti medianta sama.

5. Kdaj ste prvič izvedeli, da mediacija sploh obstaja?

Za mediacijo sem prvič slišala leta 2010, ko mi jo je predstavila kolegica iz Kopra.

6. Ali po vašem mnenju oseba, ki želi postati mediator, potrebuje karakterne lastnosti, kot sta npr. potrpežljivost, empatija?

Ne, mislim, da mediator pri svojem delu ne potrebuje empatije in potrpežljivosti, saj mediator pri svojem delu ne sme kazati čustev. Menim, da mora biti mediator odločen in predvsem strokovno podkovan, saj mora pri delu upoštevati načela mediacije.

7. Kaj v bodoče svetujete vrstniškim mediatorjem?

Svetujem jim, naj poskušajo opraviti čim več vrstniških mediacij, saj vaja dela mojstra! Verjamem tudi, da jim bo mediacija v življenju koristila, saj bodo načela mediacije lahko uporabili v vsakdanjem življenju.

Hvala za odgovore!

3.7.2 Intervju z vrstniško mediatorko

Intervjuvali sva tudi eno izmed vrstniških mediatork naše šole, Nino Marinšek, saj naju je zanimal njen pogled na vrstniško mediacijo.

1. Kdaj si postala vrstniška mediatorka?

Vrstniška mediatorka sem postala v šolskem letu 2011/2012.

2. Zakaj si se odločila postati vrstniška mediatorka?

Ko sem slišala za vrstniško mediacijo na šoli, sem se za to idejo navdušila in odločila sem se postati vrstniška mediatorka, saj me reševanje konfliktov veseli.

3. Kakšno mnenje imaš o vrstniški mediaciji?

Menim, da je to učinkovit način reševanja sporov ter, da bi ga morale uporabljati številne šole.

4. Ali se ti zdi vrstniška mediacija dovolj razširjena v slovenskih šolah?

Ne, menim namreč, da bi mediacijo morale uporabljati vse slovenske šole.

5. Koliko primerov vrstniške mediacije si opravila v preteklem šolskem letu?

8.

6. Ali misliš, da vrstniški mediatorji na tvoji šoli pravilno opravljajo svoje delo- se držijo načela zaupnosti in so nevtralni mediatorji?

Da, mislim, da so moji sovrstniki dobri vrstniški mediatorji, ki se držijo pravil mediacije.

Hvala za odgovore!

3.7.3 Intervju z Janijem Prgičem

Jani Prgič je profesor slovenščine in magister socialne pedagogike, predan delu z mladostniki. Velja za enega najboljših slovenskih mediatorjev. Vodi različna predavanja po Sloveniji, vodil pa je tudi izobraževanje za učitelje mediatorje. Je zelo dober mediator in zato sva se z njim odločili narediti intervju.

1. Kako ste reševali spore, preden ste spoznali načela mediacije?

Načeloma sem zmeraj stremel k temu, da sem spore reševal mirno in konstruktivno. Je pa res, da sem se pred znanjem mediacije in drugih komunikacijskih tehnik velikokrat v sporu, kljub svojemu dobremu namenu, neustrezno odzval. Kar pomeni, da se je kakšen odnos po nepotrebnem prekinil ali pa se je ohladil. In veliko več je bilo pri meni jeze, občutkov krivde, strahu, dokler nisem vedel, kako vse se lahko odzivam v konfliktnih situacijah. Seveda pa ta moja osebna zgodovina danes pripomore k temu, da bolje vodim pogovore, ker imam tudi jaz izkušnjo, kako se udeleženci v sporu počutijo. Če strnem, sem spore v preteklosti največkrat reševal z umikom in manjkrat na silo. Kasneje sem ugotovil, da umik pušča konflikt nerazrešen in ta nerazrešen konflikt je tisto, kar me je včasih preganjalo po nepotrebnem. Danes stremim k temu, da konflikte razrešim, še preden se razrastejo do globljih konfliktov.

2. Kdaj ste prvič izvedeli, da obstaja mediacija?

Že v času svojega prvega študija sem se srečal s pojmom mediacija, kasneje pa sem se z načinom konstruktivnega reševanja konfliktov ukvarjal skozi izvajanje delavnic za razvijanje socialnih veščin. Zelo usmerjeno sem se z mediacijo začel ukvarjati ob sodelovanju z dvema organizacijama iz tujine, ki se z mediacijo ukvarjata že iz sredine osemdesetih let.

3. Ali načela mediacije vedno uporabljate tudi v konfliktih z družino in prijatelji?

Veliko delam na tem, da uporabljam načela mirnega in konstruktivnega reševanja konfliktov na vseh področjih svojega življenja. Kadar gre za družino, smo veliko bolj čustveno vpeti in zato je tudi velikokrat potrebno malce več samodiscipline, da bi tudi v konfliktih, kjer smo osebno in čustveno vpleteni, zasledovali načela mediacije. Če se postavim zunaj sebe v vlogo zunanjega opazovalca, se mi zdi, da mi kar dobro uspeva. Je pa zmeraj še prostor za rast. Te veščine niso nekaj, kar se naučimo in ostane za zmeraj. Zmeraj znova jih je potrebno negovati ter se samonadzorovati, da bi lahko konstruktivno vstopali v odnose z ljudmi okoli nas.

4. Zakaj ste se odločili, da postanete vodja programov usposabljanja za mediacijo?

Ker verjamem, da je bistveno lažje, če se ljudje učijo komunikacijskih veščin že od malih nog naprej, kot pa če enkrat v zrelih letih svetovalno, terapevtsko ali mediatorsko pomagamo ljudem, ki imajo že povsem porušene odnose s svojo družino

ali sodelavci. Prav tako verjamem, da naša družba potrebuje spremembo v konstruktivno sodelovanje ter skrb za soljudi namesto krute tekmovalnosti in reševanja konfliktov na silo, kjer so eni zmagovalci drugi pa poraženci. Vse to se da dosežati s prizadevnimi strokovnimi delavci mediatorji, ki ne samo izvajajo mediacijo, ampak so tudi trenerji učencev, staršev itd. Zato se trudim širiti te veščine še naprej.

5. Ali ste prvi v Sloveniji uvedli šolsko mediacijo?

Težko je reči, kdo je prvi začel sistematično uvajati mediacijo v slovenskih šolah, ker je bilo svoj čas nekaj različnih organizacij, ki so se s tem ukvarjale. Tisto, kar sem zagovarjal kot eden prvih, je bilo to, da se učitelje usposablja tudi za trenerje vrstniških mediatorjev in se tako šole osamosvojijo ter niso pri treningu učencev odvisne od zunanjih inštitucij. S tem omogočamo to, da usposobljen učitelj svoje znanje razvija naprej in se lahko kdaj v prihodnje s tem tudi bolj usmerjeno ukvarja, če bi bila to njegova želja. Obenem pa ima šola notranje trenerje, s čimer lahko kontinuirano usposablja učence ali pa izvaja šole za starše.

6. Ali po vašem mnenju oseba, ki želi postati mediator, potrebuje karakterne lastnosti, kot sta npr. potrpežljivost, empatija?

Mediacije se lahko nauči vsak. Je pa res, da so eni bolj »nadarjeni« kot drugi, če se tako izrazim. Gre predvsem za to, da bi naj imela oseba dobro razvite interpersonalne veščine, se pravi medosebne veščine. Po Gardnerju je to tudi ena izmed sedmih vrst inteligentnosti, zato bi lahko rekli, da so tisti, ki imajo to vrsto inteligentnosti malce bolj razvito, tudi malce bolj nadarjeni za izvajanje pristopov, kot je mediacija.

7. Kakšen je po vašem mnenju dober mediator?

Dober mediator je nekdo, ki ima veliko srce ter zna prisluhniti udeležencem v sporu, obenem pa ima tudi zdravo pamet, da z lahkoto postavlja prava vprašanja pravem mestu. Je nekdo, ki je fleksibilen in se znajde v različnih pogovorih ter se ne zanaša samo na ustaljen proces mediacije. Obenem je to nekdo, ki svoje znanje iz mediacije dopolnjuje še z drugimi veščinami. Dober mediator opolnomoča udeležence v sporu ter polno priznava njihove realnosti.

8. Kaj v bodoče svetujete šolskim mediatorjem?

Naj vztrajajo in delajo naprej, ker s svojim delom pozitivno vplivajo na družbo in jo tudi spreminjajo. Obenem se mi zdi dobro, da bi svoje znanje s področja mediacije nadgrajevali še z drugimi pristopi, saj velja, da več kot imamo veščin za delo z ljudmi, lažje se znajdemo v različnih situacijah. Na dobre temelje lahko zdaj z lahkoto gradijo naprej.

Slika 4: Jani Prgič (<http://posavje.info/panorama/jani-prgic-z-gimnazijci-o-zivljenju-nad-crto.html>, februar 2013)

4 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

4.1 ANKETA

V okviru raziskovalne naloge sva se odločili sestaviti anketo, ki sva jo izvedli na najini šoli. Anketirali sva učence drugega in tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja.

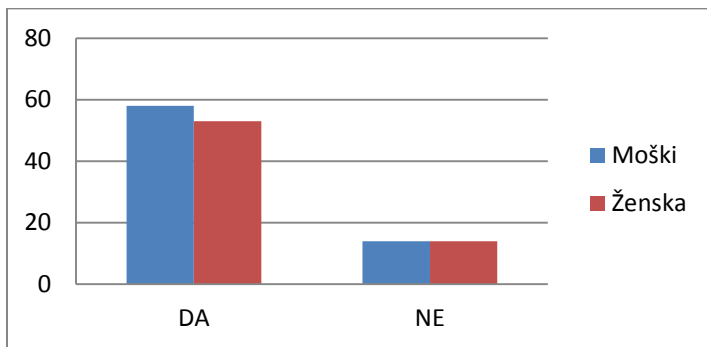
Anketirali sva 264 učencev, od tega 139 učencev, ki spadajo v drugo ocenjevalno obdobje in 125 učencev, ki sodijo v tretje ocenjevalno obdobje.

Drugo ocenjevalno obdobje

Anketirali sva 139 učencev, od tega 72 fantov in 67 deklet, kar pomeni, da je od vseh anketirancev 52% moških in 48% žensk.

Vprašanje 1: Ali ste že slišali za mediacijo?

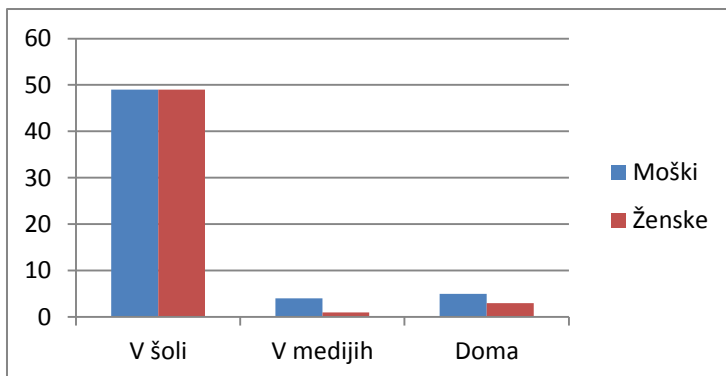
Graf 1:

Za mediacijo je slišalo 81% fantov in 80% deklet, 19% fantov in 20% deklet pa za mediacijo še ni slišalo.

Vprašanje 2: Če DA, kje?

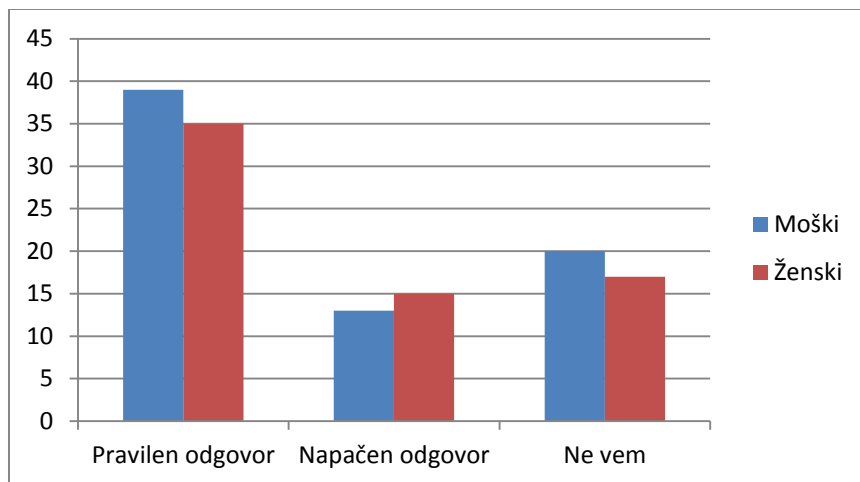
Graf 2:

Za mediacijo je v šoli slišalo 83% fantov in 93% deklet, za mediacijo je v medijih slišalo 7% fantov in 2% deklet, za mediacijo pa je doma slišalo 10% fantov in 5% deklet.

Vprašanje 3: Kaj je mediacija? Napiši odgovor na črto.

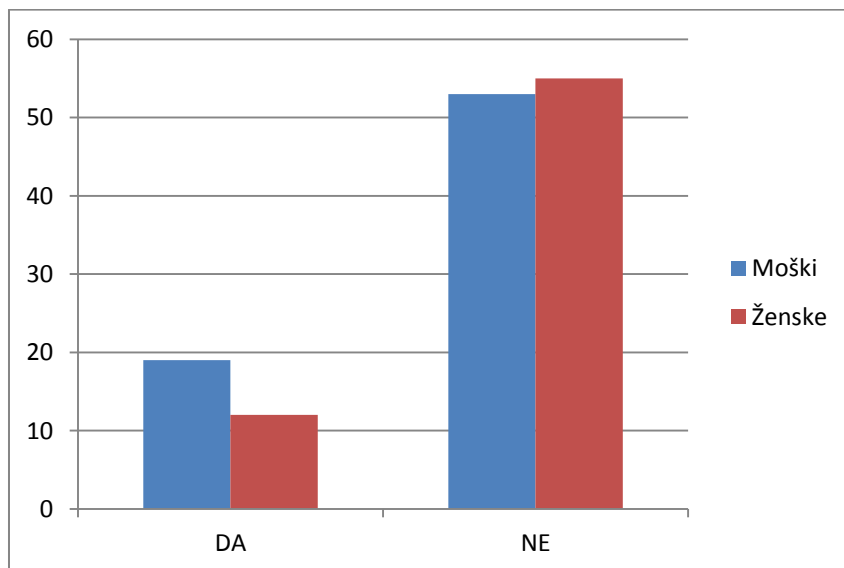
Graf 3:

55% fantov in 53% deklet je na vprašanje odgovorilo pravilno, 18% fantov in 23% deklet na vprašanje ni odgovorilo pravilno, 27% fantov in 24% deklet je na vprašanje odgovorilo z ne vem.

Vprašanje 4: Ali si se tudi sam kdaj udeležil mediacije, sodeloval v mediaciji ali jo izvajal?

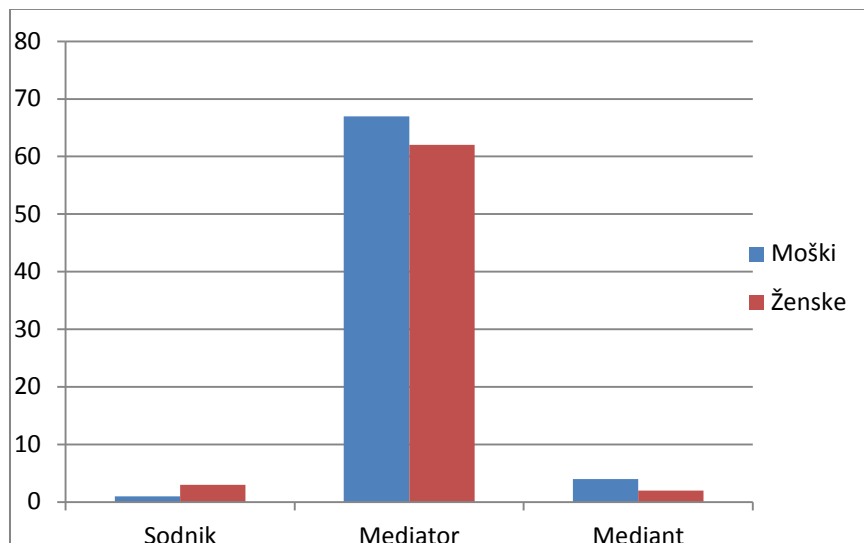
Graf 4:

Mediacije se je udeležilo 27% fantov in 18% deklet, mediacije pa se še nikoli ni udeležilo 73% fantov in 82% deklet.

Vprašanje 5: Kako se imenuje oseba, ki izvaja mediacijo?

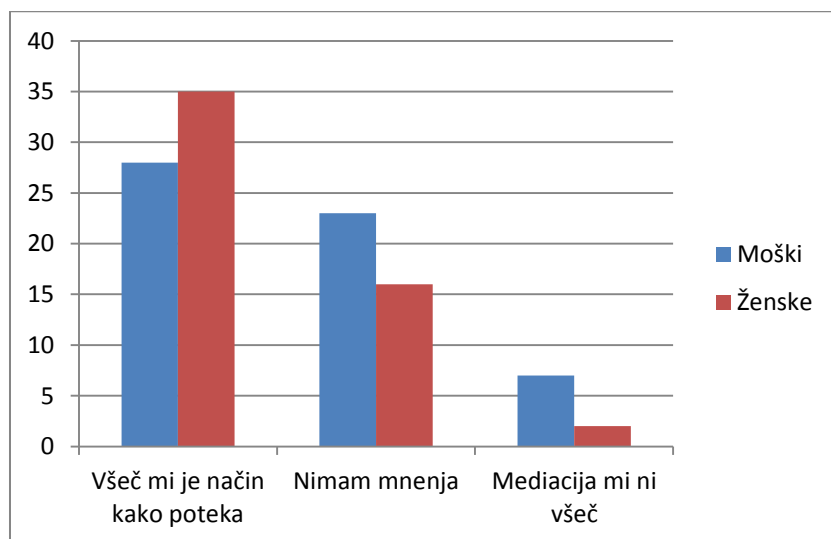
Graf 5:

1% fantov in 5% deklet misli, da mediacijo izvajajo sodniki, kar 94% fantov in 93% deklet ve, da mediacijo izvajajo mediatorji, 5% fantov in 2% deklet pa misli, da mediacijo vodi mediant.

Vprašanje 6: Če si pri prvem vprašanju obkrožil DA, kaj meniš o mediaciji?

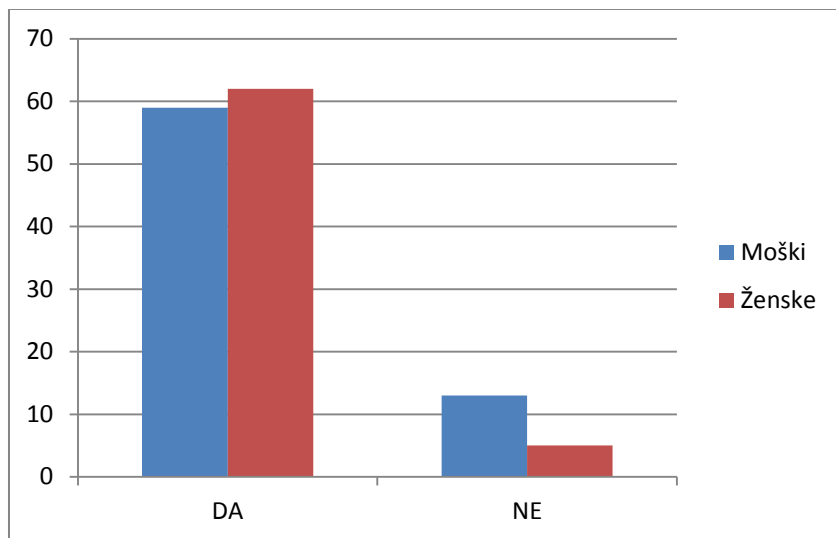
Graf 6:

48% fantov in 67% deklet sta všeč način in potek mediacije, 39% fantov in 30% deklet nima mnenja, 13% fantov in 3% deklet pa mediacija ni všeč.

Vprašanje 7: Ali se ti zdi mediacija učinkovita?

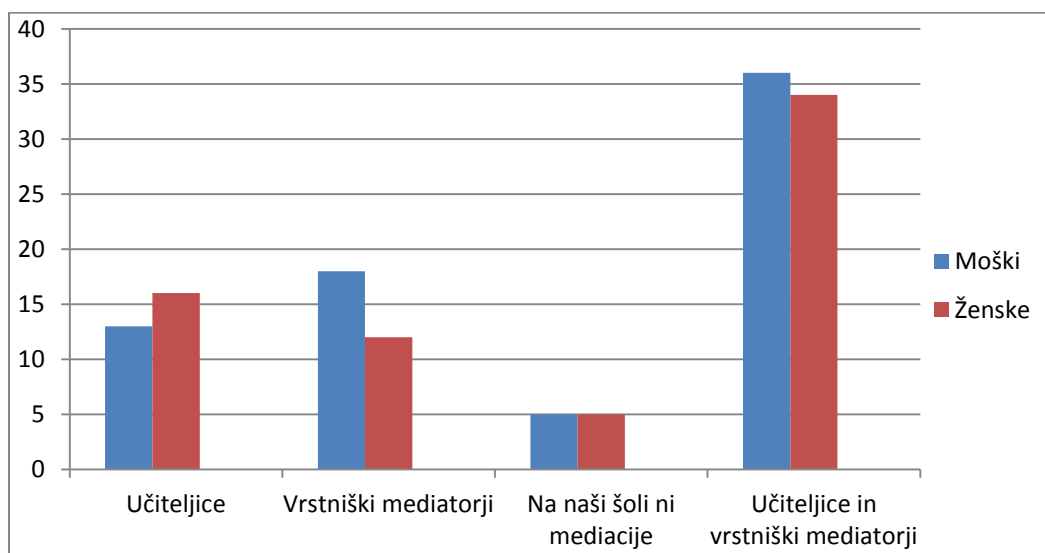
Graf 7:

83% fantom in 93% deklet se mediacija zdi učinkovita, 17% fantov in 7% deklet pa se mediacija ne zdi učinkovita.

Vprašanje 8: Ali veš, kdo na naši šoli izvaja mediacijo?

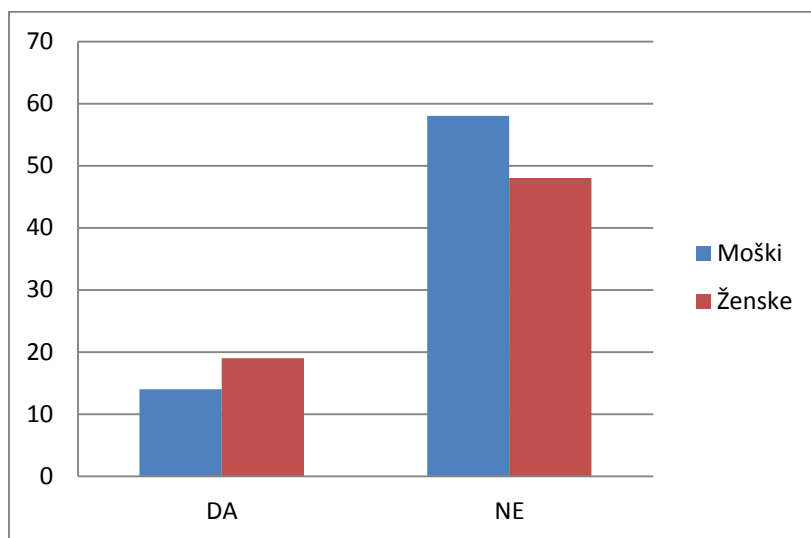
Graf 8:

18% fantov in 24% deklet misli, da mediacijo na naši šoli izvajajo učiteljice, 25% fantov in 18% deklet misli, da jo izvajajo vrstniški mediatorji, 7% fantov in 8% deklet misli, da na naši šoli ni mediacije, 50% fantov in 50% deklet pa ve, da na šoli izvajajo mediacijo učiteljice in vrstniški mediatorji.

Vprašanje 9: Ali bi v prihodnosti rad bil kdaj udeležen v mediaciji oziroma bi se z mediacijo rad ukvarjal?

Graf 9:

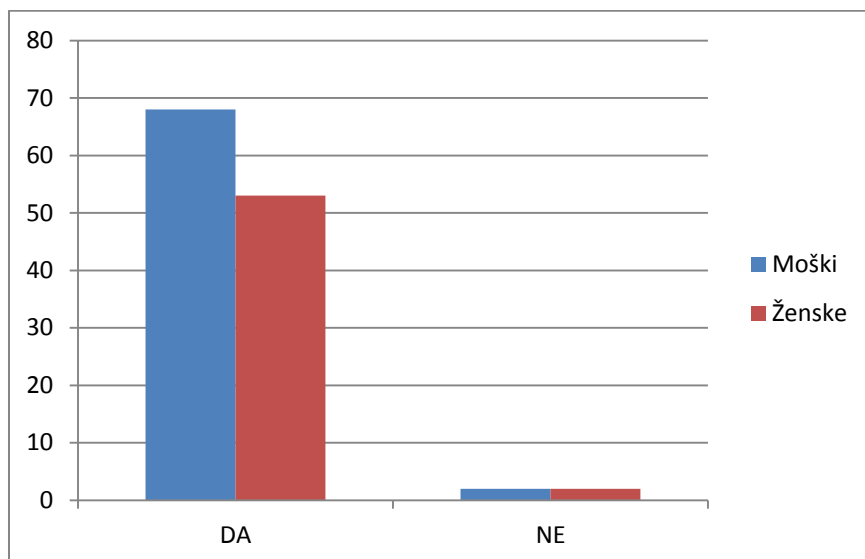
20% fantov in 29% deklet bi se v prihodnosti rado udeležilo mediacije oz. se z njo ukvarjalo, 80% fantov in 71% deklet pa se z mediacijo ne bi rado ukvarjalo, oz. se v njej udeležilo.

Tretje ocenjevalno obdobje

Anketirali sva 125 učencev, od tega 70 fantov in 55 deklet, kar pomeni, da je od vseh anketirancev 56% fantov in 44% deklet.

Vprašanje 1: Ali se že slišal/a za mediacijo?

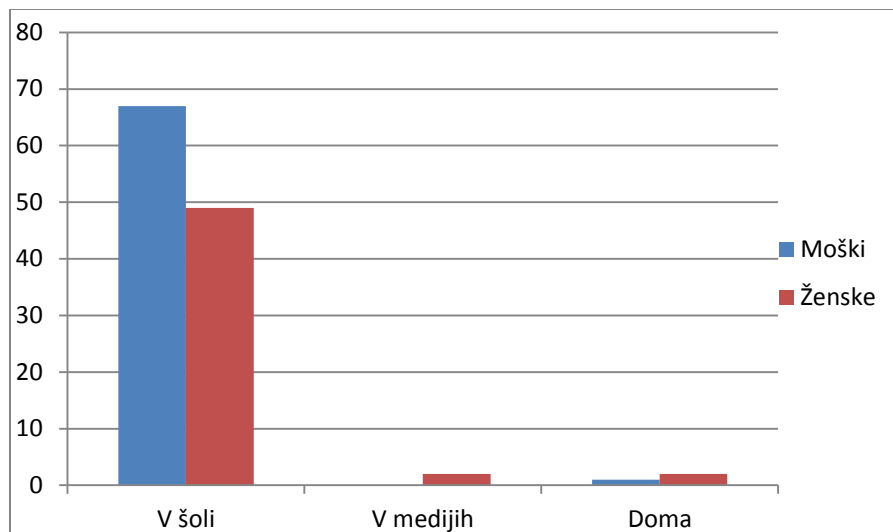
Graf 1:

95% fantov in 95% deklet je že slišalo za mediacijo, 5% fantov in 5% deklet pa za mediacijo še ni slišalo.

Vprašanje 2: Če DA, kje?

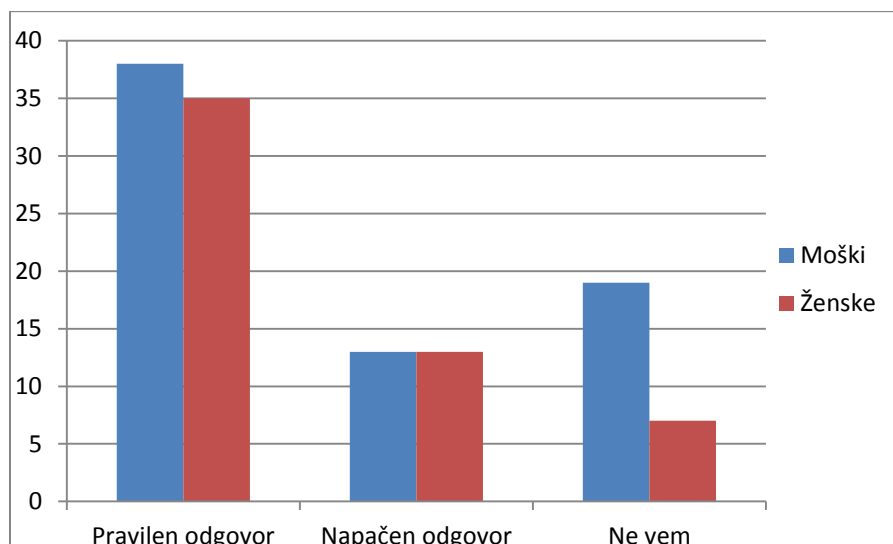
Graf 2:

99% fantov in 98% deklet je za mediacijo slišalo v šoli, 0% fantov in 1% deklet je za mediacijo slišalo v medijih, 1% fantov in 1% deklet pa je za mediacijo slišalo doma.

Vprašanje 3: Kaj je mediacija? Napiši odgovor na črto.

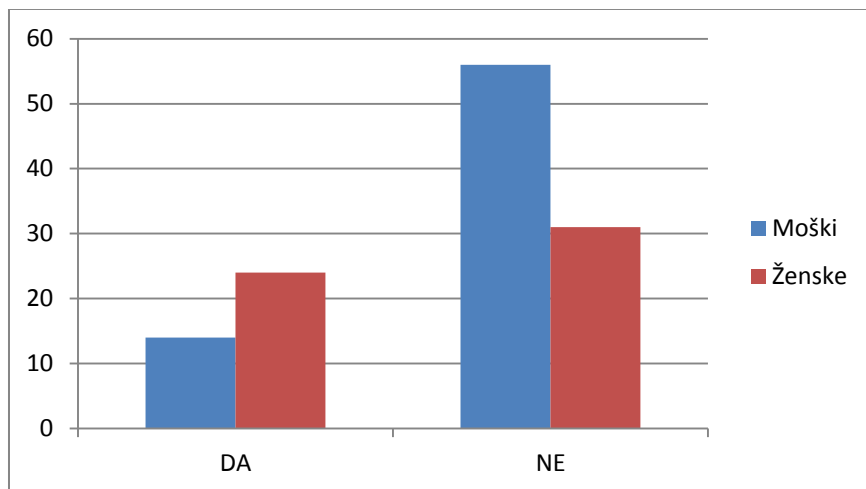
Graf 3:

53% fantov in 63% deklet je na vprašanje odgovorilo pravilno, 18% fantov in 23% deklet je na vprašanje odgovorilo napačno, 29% fantov in 14% deklet pa je na vprašanje odgovorilo z ne vem.

Vprašanje 4: Ali si se tudi sam udeležil mediacije (sodeloval v mediaciji, jo izvajal?)

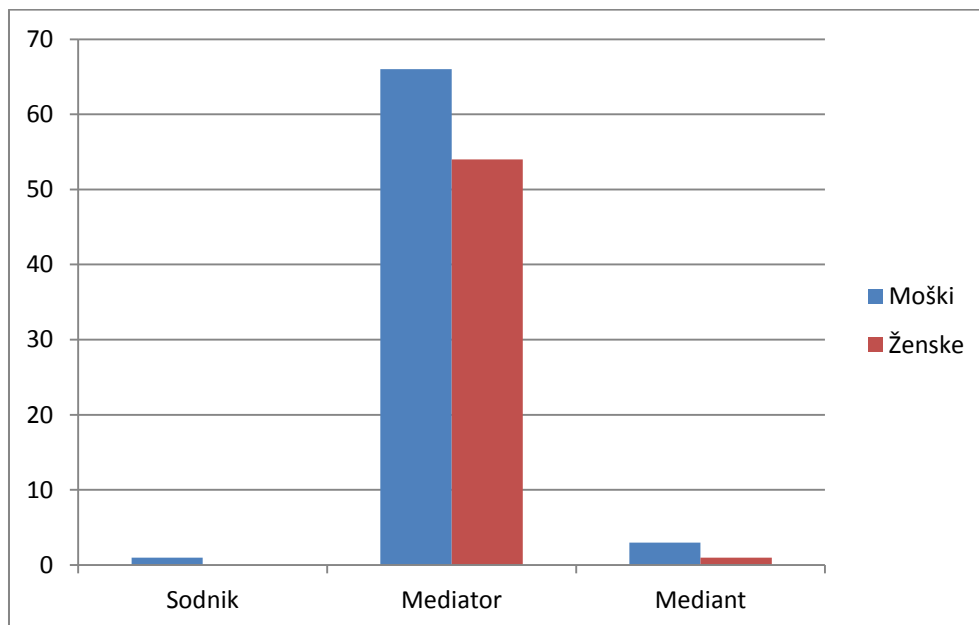
Graf 4:

78% fantov in 56% deklet se je mediacije že udeležilo, 22% fantov in 44% deklet pa se mediacije še ni udeležilo.

Vprašanje 5: Kako se imenuje oseba, ki izvaja mediacijo?

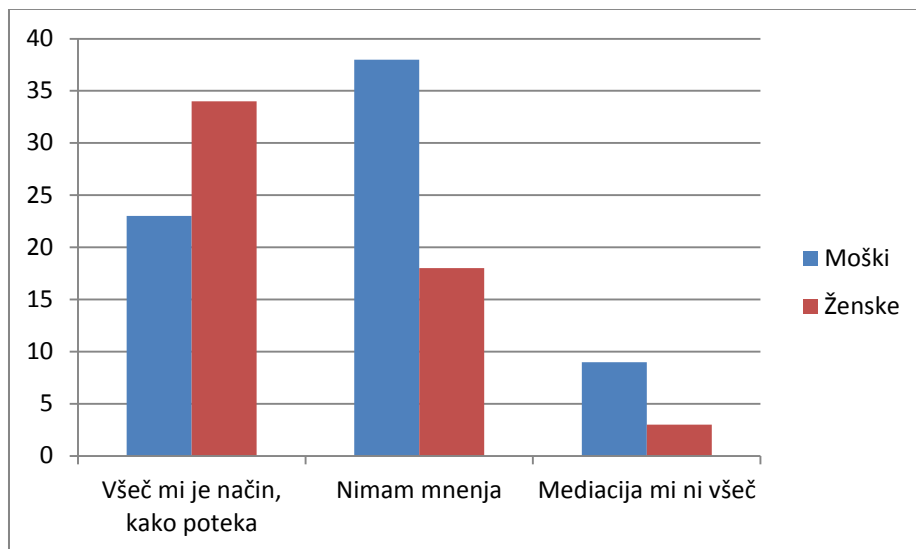
Graf 5:

1% fantov in 0% deklet misli, da mediacijo izvaja sodnik, 92% fantov in 97% deklet ve, da mediacijo izvaja mediator, 7% fantov in 3% deklet pa misli, da mediacijo izvaja mediant.

Vprašanje 6: Če si pri prvem vprašanju obkrožil DA, kaj meniš o mediaciji?

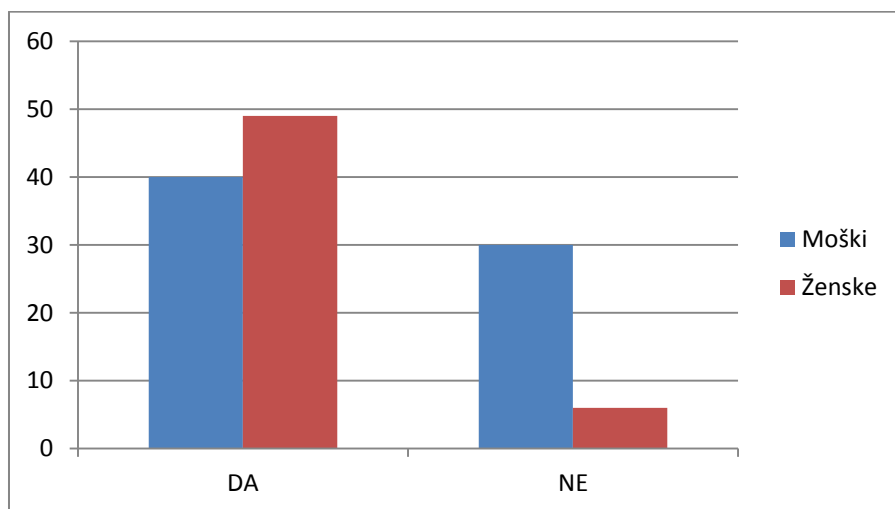
Graf 6:

35% fantov in 65% deklet je všeč način in kako poteka mediacija, 57% fantov in 34% deklet nima mnenja, 8% fantov in 1% deklet pa mediacija ni všeč.

Vprašanje 7: Ali se ti zdi mediacija učinkovita?

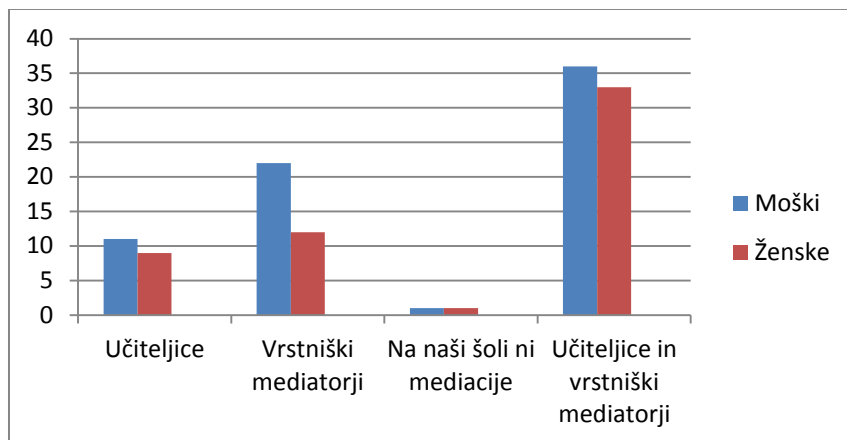
Graf 7:

56% fantov in 88% deklet se zdi mediacija učinkovita, 44% fantov in 12% deklet pa se mediacija ne zdi učinkovita.

Vprašanje 8: Ali veš, kdo na naši šoli izvaja mediacijo?

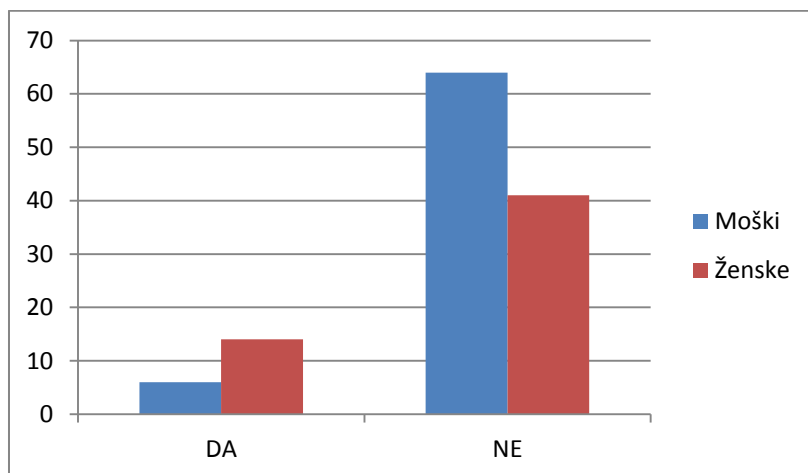
Graf 8:

15% fantov in 16% deklet meni, da mediacijo na naši šoli izvajajo učiteljice, 31% fantov in 22% deklet meni, da jo izvajajo vrstniški mediatorji, 1% fantov in 2% deklet meni, da na naši šoli ni mediacije, 53% fantov in 60% deklet pa ve, da na naši šoli mediacijo izvajajo učiteljice in vrstniški mediatorji.

Vprašanje 9: Ali bi v prihodnosti rad bil kdaj udeležen v mediaciji oziroma bi se z mediacijo rad ukvarjal?

Graf 9:

8% fantov in 14% deklet bi se mediacije v prihodnosti rado udeležilo, oziroma se z njo ukvarjalo, 92% fantov in 75% deklet pa se z mediacijo v prihodnosti ne bi rado ukvarjalo, oziroma se je ne bi rado udeležilo.

5 ZAKLJUČEK

Mediacija velja za eno zelo razširjenih metod reševanja sporov. Razširjena je tudi v okolju, ki sva ga raziskovali. Ugotovili sva, da večina učencev na najini šoli ve za mediacijo, kar je verjetno odraz propagiranja mediacije in ozaveščanja o njej tako v šoli kot tudi doma ter v medijih. Mediacija na naši šoli je uspešna in verjameva, da se bo obseg uporabe mediacije v prihodnosti še širil. Ugotovili sva, da mediacija ljudem koristi tudi v konfliktih v zasebnem življenju, kar pomeni, da so načela mediacije uporabna tudi izven nje same. Zamisel o vključitvi vrstniške mediacije v šole je zelo dobra, saj omogoča razvijanje sposobnosti reševanja konfliktov pri mladih, ki bodo to v življenju velikokrat potrebovali.

Raziskali sva uporabo mediacije v šolah, obenem pa mnenje učencev, ki so z njo na kakršen koli način povezani. Naredili sva intervju z mediatorjem, učiteljico mediatorko in vrstniško mediatorko in prišle do zaključka, da je mediacija zelo učinkovita in uporabna v vsakdanjem življenju.

5.1 HIPOTEZE – POTRDITEV ALI OVRŽBA

Po izvedbi ankete sva prej postavljene hipoteze potrdili ali ovrgli.

1. Mediacija je zelo razširjena metoda reševanja sporov, ki se uporablja že stoletja.

To hipotezo sva potrdili, saj sva ob raziskovanju mediacije ugotovili, da se mediacija uporablja že od obdobja starih civilizacij, kar pomeni, da je stara metoda reševanja sporov. Ugotovili sva tudi, da je zelo razširjena, saj jo pozna večina mladostnikov v najinem okolju, kar je potrdila anketa, ki sva jo izvedli.

2. Večina učencev je že slišala za mediacijo.

To hipotezo sva potrdili, saj so rezultati ankete pokazali, da je za mediacijo slišalo 81% fantov in 80% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 95% fantov in deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja.

3. Učenci vedo, kaj je mediacija.

To hipotezo sva potrdili, saj je anketa pokazala, da 55% fantov in 53% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 53% fantov in 63% deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja ve, kaj je mediacija.

4. Mediacija se učencem zdi učinkovita.

To hipotezo sva potrdili, saj so rezultati ankete pokazali, da se zdi mediacija učinkovita 83% fantov in 93% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 56% fantov in 88% deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja.

5. Učenci vedo, kdo izvaja mediacijo.

To hipotezo sva potrdili, saj izvajalca mediacije pozna kar 94% fantov in 93% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 92% fantov in 97% deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja.

6. Učenci vedo, kdo izvaja mediacijo na naši šoli.

To hipotezo sva potrdili, saj pozna izvajalca mediacije na naši šoli 50% fantov in 50% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 53% fantov in 60% deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja.

7. Vrstniška mediacija je zelo razširjena in priljubljena.

To hipotezo sva ovrgli, saj 80% fantov in 71% deklet iz drugega vzgojno izobraževalnega obdobja in 92% fantov in 75% deklet iz tretjega vzgojno izobraževalnega obdobja v prihodnosti ne želi sodelovati v mediaciji oziroma se z njo ukvarjati.

5.2 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Raziskovalna naloga, ki sva jo ustvarili, je nedvomno družbeno odgovorna, saj ozavešča družbo o obstoju in pomenu mediacije, obenem pa jo navaja kot možnost reševanja konfliktov, ki je učinkovita in miroljubna. Z raziskovalno nalogo sva želeli raziskati mediacijo in njen vpliv na družbo, obenem pa spomniti ljudi, da je mediacija zelo razširjena in da jo lahko uporabljajo vsi. Upava, da bodo vsi, ki bodo prišli v kakršen koli stik z najino raziskovalno nalogo pomislili na pomen mediacije in na dejstvo, da bo le-ta v prihodnosti morda predstavljala eno najbolj razširjenih metod reševanja sporov na svetu, ki poleg svoje izredne učinkovitosti ponuja tudi možnost učenja veččin in načel mediacije, ki niso uporabna le v le-tej, temveč tudi v vsakdanjiku posameznikov.

6 VIRI IN LITERATURA

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Mediacija> (14.10. 2012, ob 15.30)

<http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/srebro-ana.pdf> (13. 11. 2012, ob 10. 50)

<http://www.zpm-mb.si/?id=943> (13. 12. 2012, ob 16. 30)

<http://posavje.info/panorama/jani-prgic-z-gimnazijci-o-zivljenju-nad-crto.html> (12. 2. 2013, ob 12.45)

<http://mediacija.si/> (12. 2. 2013, ob 13.00)

http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/726/Radvanjski_trg.pdf (12. 2. 2013, ob 12. 55)

KAPLAN, N.: Priročnik za usposabljanje vrstniških mediatorjev. Griže: Svetovalno izobraževalni center MI, 1992

PRGIČ, J: Priročnik za učitelje in ostale šolske delavce. Griže: Svetovalno izobraževalni center MI, 2009

7 PRILOGA – ANKETNI VPRAŠALNIK

Pozdravljen/a! Delava raziskovalno nalogo na temo mediacija in zanima naju, kako dobro poznaš mediacijo. Prosiva te, da rešiš anketo in nama s tem pomagaš narediti najino raziskovalno nalogo. Anketa je anonimna.

ANKETA:

Spol: Ž M

Starost: _____

1. Ali si že kdaj slišal za mediacijo ?
 - a. DA
 - b. NE

2. Če DA, kje?
 - a. V šoli
 - b. V medijih
 - c. Doma

3. Kaj je mediacija? Napiši odgovor na črto.

4. Ali si se tudi sam kdaj udeležil mediacije (sodeloval v mediaciji, jo izvajal)?
 - a. DA
 - b. NE

5. Kako se imenuje oseba, ki izvaja mediacijo?
 - a. Sodnik
 - b. Mediator
 - c. Mediant

6. Če si pri prvem vprašanju obkrožil DA, kaj meniš o mediaciji?
 - a. Všeč mi je način, kako poteka.
 - b. Nimam mnenja.
 - c. Mediacija mi ni všeč.

7. Ali se ti zdi mediacija učinkovita?
 - a. DA
 - b. NE

8. Ali veš, kdo na naši šoli izvaja mediacijo?
 - a. Učiteljice
 - b. Vrstniški mediatorji
 - c. Na naši šoli ni mediacije

9. Ali bi v prihodnosti kdaj rad bil udeležen v mediaciji oziroma bi se z mediacijo rad ukvarjal?
 - a. DA
 - b. NE

Zahvaljujemo se ti za sodelovanje!